

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 2To/9/2020                     |
| Identifikačné číslo spisu: | 9516100112                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 16.08.2022                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Peter Paluda             |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2022:9516100112.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Dany Wänkeovej, v trestnej veci obžalovaných Ing. G. Q. a spol. pre pokračovací zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 alinea druhá, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i), ods. 4 Trestného zákona účinného do 30. septembra 2012, na neverejnom zasadnutí konanom 16. augusta 2022 v Bratislave, o odvolaniach prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovaných Ing. G. Q., G. Q., Mgr. N. N., H. M., G. D. - Q., C. G. a Ľ. F. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu z 9. júna 2020, sp. zn. BB-4T/18/2016, takto

### rozhodol:

Podľa § 316 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku napadnutý rozsudok Špecializovaného trestného súdu sa zrušuje a vec sa vracia súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

### Odôvodnenie

#### I.

Konanie pred súdom I. stupňa

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu (ďalej aj „prvostupňový súd“) z 9. júna 2020, sp. zn. BB-4T/18/2016, boli obžalovaní Ing. G. Q., G. Á. Q., Mgr. N. N., H. M. Á., G. D.-Q., C. G., C. Č., G. Š. a Ľ. F. uznaní za vinných z pokračovacieho zločinu neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1 alinea druhá, ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i), ods. 4 Trestného zákona účinného do 30. septembra 2012, na skutkovom základe uvedenom v napadnutom rozsudku.

Naproti tomu obžalovaných G. Q. v skutkoch pod bodmi 262-267 obžaloby, Mgr. N. N. v skutkoch pod bodmi 37, 94-95, 111, 284-290, H. M. v skutkoch pod bodmi 1-11, 13, 15, 17, 19-21, 23-28, 31-34, 36, 37, 38, 44, 62, 63, 70-72, 74-76, 83, 86-95, 99, 100, 111, 113, 119-125, 127, 143-147, 149-156, 159, 162, 165, 170-173, 176-179, 181, 183, 188, 193-195, 198, 199, 209, 210, 221, 223, 226, 227, 229, 230, 235, 236, 238, 239, 253, 255-257 a U. F., v obžalobe označenú predchádzajúcim priezviskom L., v celom rozsahu podanej obžaloby bez špecifikácie skutkov, nakoľko takúto

špecifikáciu podaná obžaloba neobsahuje a obžalovanú spomína iba v skutkoch pod bodmi 22, 215, 261 a 270, Špecializovaný trestný súd oslobodil spod obžaloby podľa § 285 písm. c) Trestného poriadku, pretože nebolo dokázané, že obžalovaní tieto skutky spáchali.

## II.

O d v o l a n i a  
a vyjadrenia k nim

Proti tomuto rozsudku podali odvolania prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) a obžalovaní Ing. G. Q., G. Q., Mgr. N. N., H. M., G. D. - Q., C. G. a Ľ. F..

Prokurátor podal odvolanie písomným podaním zo 16. júna 2020 v neprospech obžalovaných U. F., Mgr. N. N. a H. M. proti výroku o ich oslobodení spod obžaloby, v neprospech obžalovaných C. Č., G. Š. a Ľ. F. proti výroku o treste a v prospech obžalovaného G. Q. proti výroku o treste vo vzťahu k neuloženiu súhrnného trestu odňatia slobody tomuto obžalovanému.

Obžalovaní Ing. G. Q., G. Q., G. D.-Q., Mgr. N. N., H. M., C. G. a Ľ. F. podali odvolania proti všetkým výrokom napadnutého rozsudku, ktoré sa ich týkali, a to proti výroku o vine, výroku o treste, ako aj proti konaniu, ktoré napadnutému rozsudku predchádzalo.

S poukazom na nižšie uvedené odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu, podrobnú argumentáciu uvedenú v odvolaniach na tomto mieste nie je dôvodné uvádzať.

Spis spolu s podanými odvolaniami bol Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložený 25. augusta 2020.

## III.

Konanie pred odvolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací preskúmal vec najprv v zmysle § 316 Trestného poriadku a dospel k záveru, že v predmetnej veci je daný dôvod na zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci Špecializovanému trestnému súdu podľa § 316 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku na opätovné prejednanie a rozhodnutie, nakoľko Špecializovaný trestný súd rozhodol vo veci v nezákonnom zložení senátu.

Podľa čl. 48 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi.

Podľa § 3 ods. 3 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) zákonný sudca je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a bol určený v súlade so zákonom a s rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení podľa rozvrhu práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Účastník konania alebo strana v konaní, v ktorom rozhoduje súd v senáte, nemá právo na vopred určeného sudcu spravodajcu. Zákonným sudcom je aj sudca určený podľa odseku 4.

Podľa § 3 ods. 4 zákona o súdoch zmenu v osobe zákonného sudcu možno vykonať len v súlade so zákonom a s rozvrhom práce.

Podľa § 51 ods. 6 zákona o súdoch v konaní na Špecializovanom trestnom súde, krajskom súde podľa osobitného zákona alebo v konaní o riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkoch vec vybaví senát, ktorému bola v súlade s rozvrhom práce pridelená náhodným výberom, ak sa skutočností odôvodňujúce prerozdelenie vecí podľa odseku 4 netýkajú všetkých sudcov.

Podľa III. oddielu Rozvrhu práce Špecializovaného trestného súdu na rok 2016 v znení Dodatku č. 3, účinného v čase podania obžaloby, časti Zákonný sudca „Zákonným sudcom je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na príslušnom súde a je určený rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie o prejednávanej veci. Ak súd rozhoduje v senáte, zákonnými sudcami sú všetci sudcovia určení rozvrhom práce na konanie a rozhodovanie v senáte. Vzájomne sa v senáte, do ktorého týmto rozvrhom boli určení, zastupujú. Nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. .... Sudca, ktorému bola v senáte vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie, je zákonným sudcom až do právoplatného skončenia veci, vrátane úkonov vykonávacieho konania a úkonov týkajúcich sa rozhodovania o trovách konania, a to aj v prípade, že bol rozvrhom práce určený na konanie a rozhodovanie v inom senáte toho istého súdu.“

Z predloženého spisového materiálu vyplýva, že obžaloba bola v predmetnej veci podaná na Špecializovaný trestný súd 1. augusta 2016 a náhodným výberom bola pridelená senátu 4T (potvrdenie o pridelení veci na č. l. 19 847 spisu, zv. 69).

Senát 4T bol v čase podania obžaloby zložený z riadiacej predsedníčky senátu Zdenky Cabanovej a členov senátu JUDr. Michala Trubana, JUDr. Romana Púchovského a JUDr. Oldřicha Kozlíka.

Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že 4. augusta 2016 bola predmetná vec pridelená na konanie a rozhodnutie sudkyňi spravodajkyňi Zdenke Cabanovej (č. l. 19 848 spisu, zv. 69). Hoci z rozvrhu práce, ani z obsahu spisu nie je jednoznačne zistiteľné, ktorí dvaja z troch zvyšných členov štvorčlenného senátu 4T tvorili zákonný senát v prípade pridelenia veci tejto sudkyňi spravodajkyňi, z prvého rozhodnutia vo veci na neverejnom zasadnutí 21. októbra 2016 (č. l. 19 958 - 19 959 spisu, zv. 70) je možné predpokladať, že zákonným senátom vo veci bol senát zložený z predsedníčky senátu Zdenky Cabanovej a sudcov JUDr. Oldřicha Kozlíka a JUDr. Romana Púchovského (a v prípade nevyhnutnosti zastupovania štvrtým členom senátu JUDr. Michalom Trubanom).

Dodatkom č. 1 k Rozvrhu práce Špecializovaného trestného súdu na rok 2017 s účinnosťou od 1. februára 2017 došlo k zmene zloženia senátu 4T tak, že do tohto senátu bol zaradený člen senátu JUDr. Igor Králik a členovia senátu JUDr. Michal Truban a JUDr. Roman Púchovský prestali byť členmi tohto senátu a boli zaradení do novovytvoreného senátu 5T. Z ďalšej časti tohto dodatku, týkajúcej sa zaradenia a určenia vyšších súdnych úradníkov a asistentiek senátu je zrejmé, že títo boli určení aj sudcom, u ktorých týmto dodatkom došlo k zmene senátov, na dokončenie vecí, ktoré boli týmto sudcom pridelené v ich pôvodných senátoch (súdnych oddeleniach).

V nadväznosti na uvedené sa žiada poukázať na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 18. októbra 2011, sp. zn. III. ÚS 212/2011, uverejnený v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 71/2011, v zmysle ktorého „Za senát zložený zo zákoných sudcov možno považovať len senát zložený zo sudcov príslušného súdu, ktorí tvorili tento senát v čase pridelenia veci. Ústavnej zásade neodňateľnosti zákonného sudcu, ktorá vyplýva zo základného práva na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, nezodpovedá prípad, ak zákonní sudcovia senátu, ktorému bola vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie, boli zmenení bez splnenia zákoných predpokladov na vykonanie takýchto zmien neskoršie vydaným rozvrhom práce ako riadiacim aktom predsedu súdu (prípadne jeho zmenami a doplneniami).“ „K zmene v zložení senátov vo veciach už pridelených na prerokovanie a rozhodnutie by malo dochádzať v zásade len výnimočne a za vopred stanovených pravidiel (nie ex post), ktoré umožňujú predvídať túto zmenu (napr. formou zastúpenia a pod.)“ (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 31. augusta 2017, sp. zn. I. ÚS 249/2017).

„Ochrana základného práva na zákonného sudcu plní účel základného práva, dokiaľ subjektu práva zaručuje, že o jeho spore bude rozhodovať a rozhodne sudca, ktorý spĺňa podmienky pre pridelenie veci na rozhodnutie v právnom postavení sudcu určeného na rozhodnutie danej záležitosti. Obsahom základného práva na zákonného sudcu je aj ochrana pred neústavnými zmenami zákonného sudcu po pridelení veci na rozhodnutie, ktorá zahŕňa celé konanie až do jej skončenia na danom stupni súdnictva. Zmena v osobe zákonného sudcu po pridelení veci nie je vylúčená, no musí sa udiť jedine v súlade so

zákonom ustanovenými podmienkami a pri dodržaní zákonom ustanoveného postupu.“ (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 31. augusta 2017, sp. zn. I. ÚS 448/2016).

Z uvedeného vyplýva, že hoci Dodatkom č. 1 k Rozvrhu práce na rok 2017 došlo k zmene zloženia senátu 4T Špecializovaného trestného súdu, člen senátu JUDr. Roman Púchovský, ktorý bol týmto Dodatkom zaradený do senátu 5T, neprestal byť sudcom Špecializovaného trestného súdu a teda ani zákonným sudcom v predmetnej veci, a to bez ohľadu na jeho zaradenie do iného číselne označeného senátu. Uvedenú argumentáciu potvrdzuje nielen to, že z Dodatku č. 1 nie je zrejmé, že by došlo k prerozdeleniu už pridelených vecí senátu 4T (medzi nimi aj predmetnej trestnej veci) v zmysle § 51 ods. 4 zákona o súdoch, ale potvrdzuje ju aj posledná veta III. oddielu Rozvrhu práce Špecializovaného trestného súdu, časť Zákonný sudca, v zmysle ktorej „Sudca, ktorému bola v senáte vec pridelená na prejednanie a rozhodnutie, je zákonným sudcom až do právoplatného skončenia veci, vrátane úkonov vykonávacieho konania a úkonov týkajúcich sa rozhodovania o trovách konania, a to aj v prípade, že bol rozvrhom práce určený na konanie a rozhodovanie v inom senáte toho istého súdu.“ Inými slovami, len samotné zaradenie JUDr. Púchovského (ako aj JUDr. Trubana) do iného číselne označeného senátu nemalo vplyv na zákonné zloženie senátu 4T v predmetnej veci v čase podania obžaloby. Pre určenie osoby zákonného sudcu, v tomto prípade členov senátu, je rozhodujúce personálne zloženie daného senátu v čase nápadu veci, nie len samotné číselné označenie tohto senátu, do ktorého vec napadla.

„Funkcia referujúceho sudcu priamo súvisí s deľbou a organizáciou práce v senáte, s náležitým výkonom spravodlivosti, a nie s právom na zákonného sudcu podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Člen príslušného senátu je zákonným sudcom účastníka konania bez ohľadu na to, či je zároveň aj sudcom referujúcim... Pridelením veci v senáte na prípravu tomu alebo onému referujúcemu členovi senátu nemôže totiž dôjsť k odňatiu účastníkovi konania jeho zákonného sudcu. (III. ÚS 31/2001).

Vo vzťahu ku konkrétnej osobe ako „personálnemu substrátu“ práva na zákonného sudcu prichádza do úvahy kritérium času pred pridelením veci a po pridelení veci. Do pridelenia veci ktorákoľvek fyzická osoba, ktorá „splňa zákonom určené predpoklady na výkon funkcie sudcu, bola natrvalo alebo dočasne pridelená na výkon funkcie k určitému súdu, jej funkcia nezanikla a bola určená v súlade s rozvrhom práce súdu“, je zákonným sudcom. Inak povedané, do pridelenia veci sú rovnocennými zákonnými sudcami všetci sudcovia z množiny sudcov na vecne a miestne príslušnom súde. Po pridelení veci sa stav mení. Zákonným sudcom sa stáva individualizovaná konkrétna osoba - sudca, ktorému bola vec pridelená na rozhodnutie. Odňať pridelenú vec jednému sudcovi a dať ju rozhodovať inému sudcovi možno iba zákonom ustanoveným postupom po splnení zákonom určených podmienok pre odňatie veci. Typickým príkladom môže byť vylúčenie sudcu podľa § 49 až § 58 zákona č. 160/2015 Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov. Iná výmena sudcu nepredstavuje zmenu v osobe, ktorá je v súlade so zákonom. Má povahu porušenia základného práva „ne byť odňatý zákonnému sudcovi“.“ (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 31. augusta 2017, sp. zn. I. ÚS 448/2016).

Napriek uvedenému však už na neverejnom zasadnutí konanom 15. februára 2017 rozhodoval vo veci senát zložený z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Cabanovej a sudcov JUDr. Oldřicha Kozlíka a JUDr. Igora Králíka (hoci senát mal rozhodovať v rovnakom zložení ako v čase podania obžaloby, teda v zložení z predsedníčky senátu Zdenky Cabanovej a sudcov JUDr. Oldřicha Kozlíka a JUDr. Romana Púchovského).

Z dôvodu odchodu predsedníčky senátu Zdenky Cabanovej do dôchodku došlo 1. januára 2018 k opätovnej zmene v zložení senátu 4T, pričom do tohto senátu bol zaradený člen senátu JUDr. Peter Pulman. Opäť pritom nedošlo k prerozdeleniu už pridelených vecí senátu 4T v zmysle § 51 ods. 4 zákona o súdoch (táto skutočnosť totiž nevyplýva z rozvrhu práce ani z obsahu spisu). K tejto zmene v zložení senátu sa žiada dodať, že odchod sudcu do dôchodku je zákonným dôvodom na zmenu zloženia senátu a je preto pochopiteľné, že predsedníčku senátu, ktorá prestala vykonávať funkciu sudkyne Špecializovaného trestného súdu, bolo potrebné nahradiť zastupujúcim členom senátu. Nič to však nemení na skutočnosti, že zákonnými členmi senátu aj po odchode predsedníčky senátu Zdenky Cabanovej zostali JUDr. Oldřich Kozlík a JUDr. Roman Púchovský. Napriek uvedenému sa JUDr.

Roman Púchovský na konaní a rozhodovaní predmetnej veci v rámci jednotlivých termínov hlavného pojednávania nezúčastnil.

Zmeny v personálnom zložení senátu 4T v predmetnej veci mali za následok, že strany konania nemali možnosť predvídať zloženie senátu a rovnako tak zmeny v zložení senátu a dôvody týchto zmien neboli zistiteľné ani z obsahu spisu (v spise sa iba na č. l. 20 187, zv. 72 nachádza úprava riadiaceho predsedu senátu JUDr. Igora Králiku z 5. januára 2018, z obsahu ktorej vyplýva, že toho istého dňa bola predmetná trestná vec pridelená JUDr. Petrovi Pulmanovi ako predsedovi senátu a sudcovi spravodajcovi, avšak z tejto úpravy nie je zrejmý dôvod, pre ktorý bola vec pridelená práve tomuto sudcovi, ako ani zmienka o odchode predsedníčky senátu Zdenky Cabanovej do dôchodku).

Je síce pravdou, že všetky termíny hlavného pojednávania vo veci vykonal senát v totožnom zložení z predsedu senátu JUDr. Petra Pulmana a členov senátu JUDr. Igora Králiku a JUDr. Oldřicha Kozlíka, avšak ani táto skutočnosť nič nemení na vyššie uvedenom nesprávnom zložení senátu konajúceho a rozhodujúceho vo veci a nemôže túto nesprávnosť zhojiť.

Z tohto dôvodu najvyšší súd ako súd odvolací zrušil napadnutý rozsudok podľa § 316 ods. 3 písm. a) Trestného poriadku a vec vrátil Špecializovanému trestnému súdu na nové prerokovanie a rozhodnutie. Úlohou Špecializovaného trestného súdu po vrátení veci bude opätovne vo veci konať a rozhodnúť v zákonom zložení senátu, v súlade s vyššie uvedeným článkom Ústavy Slovenskej republiky a ustanovení zákona o súdoch, Rozvrhu práce Špecializovaného trestného súdu, ako aj citovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky.

S poukazom na uvedené, teda na zrušenie napadnutého rozsudku a vrátenie veci na opätovné prejednanie a rozhodnutie bolo potom predčasné zaoberať sa jednotlivými odvolacími námietkami uvedenými v podaných odvolaniach či už prokurátora alebo jednotlivých obžalovaných.

Na základe uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.